

Neformálne zasadnutie hláv štátov alebo predsedov vlád

Vyhlásenie z Versailles

10. a 11. marca 2022

1. Rusko pred dvoma týždňami vrátilo do Európy vojnu. Rusko nevyprovokovanou a neopodstatnenou vojenskou agresiou voči Ukrajine hrubo porušuje medzinárodné právo a zásady Charty OSN a oslabuje európsku a globálnu bezpečnosť a stabilitu. Spôsobuje neopísateľné utrpenie ukrajinskému obyvateľstvu. Rusko a jeho spolupáchateľ Bielorusko nesú za túto vojenskú agresiu plnú zodpovednosť a zodpovedné osoby budú brané na zodpovednosť za ich zločiny vrátane útokov, ktoré bez rozlišovania miera na civilistov a civilné objekty. V tejto súvislosti vítame rozhodnutie prokurátora Medzinárodného trestného súdu začať vyšetrovanie. Vyzývame na okamžité zaistenie bezpečnosti a ochrany jadrových zariadení na Ukrajine, a to s pomocou Medzinárodnej agentúry pre atómovú energiu. Žiadame, aby Rusko okamžite a bezpodmienečne ukončilo svoje vojenské akcie a stiahlo všetky ozbrojené sily a vojenské vybavenie z celého územia Ukrajiny a plne rešpektovalo územnú celistvosť, zvrchovanosť a nezávislosť Ukrajiny v rámci jej medzinárodne uznaných hraníc.

2. Vyjadrujeme uznanie obyvateľom Ukrajiny za ich odvahu pri obrane svojej krajiny a našich spoločných hodnôt slobody a demokracie. Neponecháme ich v tom samých. EÚ a jej členské štáty budú naďalej poskytovať koordinovanú politickú, finančnú, materiálnu a humanitárnu podporu. Sme odhodlaní podporiť obnovu demokratickej Ukrajiny po ukončení násilností zo strany Ruska. Sme odhodlaní vyvinúť na Rusko a Bielorusko ešte väčší tlak. Prijali sme významné sankcie a zostávame pripravení rýchlo pristúpiť k ďalším sankciám.
3. Pred vojnou na Ukrajine uteká nespočetné množstvo ľudí. Všetkým vojnovým utečencom z Ukrajiny ponúkame dočasnú ochranu. Vyjadrujeme uznanie európskym krajinám, najmä tým, ktoré hraničia s Ukrajinou, za preukázanie obrovskej solidarity pri prijímaní ukrajinských vojnových utečencov. EÚ a jej členské štáty budú naďalej prejavovať solidaritu a poskytovať humanitárnu, lekársku a finančnú podporu všetkým utečencom a krajinám, ktoré ich prijímajú. Vyzývame, aby sa bezodkladne sprístupnili finančné prostriedky prostredníctvom rýchleho prijatia návrhu o opatreniach súdržnosti pre utečencov v Európe (CARE) a prostredníctvom programu ReactEU. Vyzývame Rusko, aby v plnej miere dodržiavalo svoje záväzky vyplývajúce z medzinárodného humanitárneho práva. Musí zabezpečiť bezpečný a neobmedzený prístup humanitárnej pomoci k obetiam a vnútorne vysídleným osobám na Ukrajine a umožniť bezpečný prechod civilistom, ktorí chcú krajinu opustiť.
4. Európska rada uznala európske ambície a európsku voľbu zo strany Ukrajiny, ako sa uvádza v dohode o pridružení. Prezident Ukrajiny 28. februára 2022 uplatnil právo Ukrajiny zvoliť si vlastný osud a predložil žiadosť Ukrajiny o pristúpenie k Európskej únii. Rada zareagovala rýchlo a vyzvala Komisiu, aby k tejto žiadosti predložila svoje stanovisko v súlade s príslušnými ustanoveniami zmlúv. Kým sa tak nestane, budeme bezodkladne ďalej posilňovať naše väzby a prehĺbovať naše partnerstvo s cieľom podporiť Ukrajinu na jej európskej ceste. Ukrajina patrí do našej európskej rodiny.
5. Rada vyzvala Komisiu, aby predložila svoje stanoviská k žiadostiam Moldavskej republiky a Gruzínska.

*

*

*

6. Ruská agresívna vojna predstavuje tektonickú zmenu v európskych dejinách. Na našom stretnutí vo Versailles sme diskutovali o tom, ako si má EÚ v tejto novej realite plniť svoje povinnosti, chrániť svojich občanov, hodnoty, demokracie a svoj európsky model.
7. Vzhľadom na rastúcu nestabilitu, strategické súperenie a bezpečnostné hrozby sme sa rozhodli prevziať väčšiu zodpovednosť za našu bezpečnosť a podniknúť ďalšie rozhodné kroky smerom k budovaniu našej európskej suverenity, zníženiu našej závislosti a navrhnutiu nového modelu rastu a investícií do roku 2030.

V tejto súvislosti sme sa dnes zaoberali tromi kľúčovými rozmermi:

- a) posilňovanie našich obranných spôsobilostí,
- b) znižovanie našej energetickej závislosti a
- c) budovanie pevnejšej hospodárskej základne.

I. POSILŇOVANIE NAŠICH OBRANNÝCH SPÔSOBILOSTÍ

8. V decembri 2021 sme sa rozhodli, že Európska únia prevezme väčšiu zodpovednosť za vlastnú bezpečnosť a že v oblasti obrany bude pokračovať v strategickom postupe a zvýši svoju schopnosť konať samostatne. Transatlantické vzťahy a spolupráca medzi EÚ a NATO sú pri plnom dodržiavaní zásad stanovených v zmluvách a zásad dohodnutých Európskou radou vrátane zásad inkluzívnosti, reciprocitu a rozhodovacej autonómie EÚ kľúčom k našej celkovej bezpečnosti. Silnejšia a spôsobilejšia EÚ v oblasti bezpečnosti a obrany pozitívne prispieje ku globálnej a transatlantickej bezpečnosti a bude dopĺňať NATO, ktoré zostáva základom kolektívnej obrany jeho členov. Solidarita medzi členskými štátmi sa odráža v článku 42 ods. 7 ZEÚ. Zo všeobecnejšieho hľadiska, EÚ opätovne potvrdzuje svoj zámer zintenzívniť podporu globálneho poriadku založeného na pravidlách, ktorého jadrom je Organizácia Spojených národov.

9. Vzhľadom na výzvy, ktorým čelíme, a s cieľom lepšie chrániť našich občanov, hoci uznávame osobitný charakter bezpečnostnej a obrannej politiky niektorých členských štátov, musíme rozhodne zvýšiť a skvalitniť investície do obranných spôsobilostí a inovačných technológií. Preto sme sa dohodli, že:
- a) výrazne zvýšime výdavky na obranu, ktorých významný podiel budú predstavovať investície so zameraním na identifikované strategické nedostatky, pričom obranné spôsobilosti sa budú vyvíjať v rámci Európskej únie na základe spolupráce;
 - b) vytvoríme ďalšie stimuly na podnetenie spoločných investícií členských štátov do spoločných projektov a spoločného obstarávania obranných spôsobilostí;
 - c) budeme ďalej investovať do spôsobilostí potrebných na vykonávanie celej škály misií a operácií, a to aj investovaním do strategických faktorov, ako je kybernetická bezpečnosť a vesmírna konektivita;
 - d) posilníme synergie medzi civilným, obranným a vesmírnym výskumom a inováciami a budeme investovať do kritických a novovznikajúcich technológií a inovácií v záujme bezpečnosti a obrany;
 - e) prijmeme opatrenia na posilnenie a rozvoj nášho obranného priemyslu vrátane MSP.
10. Musíme sa taktiež čo najlepšie pripraviť na rýchlo sa objavujúce výzvy, a to tak, že:
- a) sa budeme chrániť pred stále intenzívnejšou hybridnou vojnou, posilníme našu kybernetickú odolnosť, budeme chrániť našu infraštruktúru – najmä kritickú infraštruktúru – a budeme bojovať proti dezinformáciám;
 - b) posilníme bezpečnostný a obranný rozmer vesmírneho priemyslu a vesmírnych činností;
 - c) urýchlíme aktuálne vyvíjané úsilie o posilnenie vojenskej mobility v celej EÚ.

11. Vyzývame Komisiu, aby v koordinácii s Európskou obrannou agentúrou do polovice mája predložila analýzu nedostatku investícií do obrany a navrhla akúkoľvek ďalšiu iniciatívu potrebnú na posilnenie európskej obrannej priemyselnej a technologickej základne.
12. Súbežne s týmto úsilím budeme podporovať našich partnerov prostredníctvom všetkých dostupných nástrojov, okrem iného prostredníctvom intenzívnejšieho využívania Európskeho mierového nástroja.
13. Pripravovaný Strategický kompas poskytne usmernenia pre opatrenia v rámci týchto bezpečnostných a obranných rozmerov, aby bola Európska únia silnejším a schopnejším garantom bezpečnosti.

II. ZNIŽOVANIE NAŠEJ ENERGETICKEJ ZÁVISLOSTI

14. V posledných rokoch si Európska únia stanovila ambiciózne ciele zamerané na dosiahnutie klimatickej neutrality do roku 2050.
15. EÚ pracuje na jej dosiahnutí, pričom súčasná situácia si vyžaduje dôkladné prehodnotenie spôsobu, akým zaistíme bezpečnosť našich dodávok energie.
16. V tejto súvislosti sme sa dohodli, že čo najskôr postupne odstránime našu závislosť od dovozu ruského plynu, ropy a uhlia, a to najmä:
 - a) urýchlením znižovania našej celkovej závislosti od fosílnych palív s prihliadnutím na vnútroštátne okolnosti a rozhodnutia členských štátov týkajúce sa ich energetického mixu;
 - b) diverzifikáciou našich dodávok a trás, okrem iného prostredníctvom využívania LNG a rozvoja odvetví bioplynu;
 - c) ďalším rozvojom trhu s vodíkom pre Európu;

- d) zrýchlením rozvoja obnoviteľných zdrojov energie a výroby ich kľúčových zložiek, ako aj zjednodušením postupov schvaľovania s cieľom urýchliť projekty v oblasti energetiky;
- e) dobudovaním a zlepšením prepojenia európskych plynárenských a elektrických sietí a úplným zosynchronizovaním našich elektrických sústav v celej EÚ;
- f) posilnením plánovania EÚ pre prípad nepredvídaných udalostí v záujme bezpečnosti dodávok;
- g) zlepšením energetickej efektívnosti a riadenia spotreby energie, ako aj presadzovaním obehovejšieho prístupu k modelom výroby a spotreby.

Vyzývame Komisiu, aby na tento účel do konca mája navrhla plán RePowerEU.

17. Okrem toho budeme pokračovať v práci na týchto oblastiach:

- a) zabezpečenie dostatočných úrovní zásob plynu a zavedenie koordinovaných operácií ich dopĺňania;
- b) monitorovanie a optimalizácia fungovania trhu s elektrinou;
- c) usmerňovanie koordinovaných investícií do energetických systémov vrátane zabezpečovania infraštruktúry LNG;
- d) posilnenie prepojenosti s naším bezprostredným susedstvom.

18. Vyzývame Komisiu, aby do konca marca predložila plán na zaistenie bezpečnosti dodávok a dostupných cien energie počas ďalšej zimnej sezóny.
19. Zároveň sa budeme na základe oznámenia Komisie z 8. marca 2022 naliehavo zaoberať konkrétnymi možnosťami riešenia vplyvu zvýšených cien energie na našich občanov a podniky, najmä na našich zraniteľných občanov a MSP, a zvažovať ich, a to aj na nadchádzajúcom zasadnutí Európskej rady, ktoré sa uskutoční 24. – 25. marca 2022.

III. BUDOVANIE PEVNEJŠEJ HOSPODÁRSKEJ ZÁKLADNE

20. Využívajúc silné stránky jednotného trhu, ktorý sa budeme aj naďalej snažiť dobudovať, zabezpečíme, aby bola hospodárska základňa Európy odolnejšia, konkurencieschopnejšia a lepšie pripravená na zelenú a digitálnu transformáciu, pričom sa nikto neopomenie.

Znižovanie našej strategickej závislosti

21. Pokiaľ ide o budúcnosť, pri riešení problému našej strategickej závislosti, a to najmä v najcitlivejších oblastiach, zohrávajú kľúčovú úlohu tieto odvetvia:

Kritické suroviny

Dodávky do EÚ zabezpečíme prostredníctvom strategických partnerstiev, pričom preskúmame tvorbu strategických rezerv a budeme presadzovať obehové hospodárstvo a efektívne využívanie zdrojov.

Polovodiče

Budeme diverzifikovať dodávateľské hodnotové reťazce, udržiavať si vedúce postavenie v oblasti technológií a ďalej rozvíjať výrobnú kapacitu EÚ s cieľom dosiahnuť do roku 2030 prostredníctvom európskeho aktu o čipoch 20 % podiel na globálnom trhu.

Zdravotníctvo

Zameriame sa na podporu inovácií a udržateľnej európskej výroby cenovo dostupných liekov, zrýchlenie registrácie európskych dodávateľov, financovanie výskumu a vývoja a budovanie výrobných kapacít pre kritické produkty v oblasti reakcie na zdravotné krízy, a to aj prostredníctvom úradu HERA, a tiež na to, aby sa Európa stala lídrom v oblasti biologických liečiv.

Digitálna oblasť

Budeme investovať do digitálnych technológií vrátane umelej inteligencie, cloudových technológií a zavádzania 5G v Európe i v zahraničí. Preskúmame možnosť vytvorenia digitálnych partnerstiev, posilníme normatívny rámec EÚ rýchlym prijatím prerokovaných legislatívnych aktov (najmä akt o údajoch, akt o digitálnych službách, akt o digitálnych trhoch a akt o umelej inteligencii) a budeme prispievať k formovaniu normalizácie kľúčových technológií vrátane budúcej 6G.

Potraviny

Zlepšíme našu potravinovú bezpečnosť znížením našej závislosti od kľúčových dovážaných poľnohospodárskych výrobkov a vstupov, a to najmä zvýšením produkcie rastlinných bielkovín v EÚ.

Vyzývame Komisiu, aby čo najskôr predložila návrhy na riešenie rastúcich cien potravín a otázky globálnej potravinovej bezpečnosti.

Opatrenia na úrovni EÚ a mimo nej

22. Na úrovni EÚ zabezpečíme spoluprácu podporovaním priemyselných iniciatív, a to aj prostredníctvom dôležitých projektov spoločného európskeho záujmu a priemyselných aliancií. Okrem toho posilníme aj výskumné a inovačné kapacity EÚ.

23. Na globálnej úrovni sa budeme naďalej usilovať o ambicióznú a silnú obchodnú politiku, a to multilaterálne aj prostredníctvom obchodných dohôd, a presadzovať naše normy, prístup na trh, udržateľné hodnotové reťazce a prepojenosť. Náš súbor nástrojov obchodnej politiky a politiky hospodárskej súťaže doplníme nástrojmi na riešenie narúšajúcich účinkov zahraničných subvencií na jednotný trh, na ochranu pred nátlakovými opatreniami tretích krajín, ako aj na zabezpečenie reciprocity pri sprístupňovaní verejného obstarávania vo vzťahu k obchodným partnerom. Proces vedúci k obchodným dohodám by mal byť transparentný a inkluzívny, aby priniesol úspešné výsledky.

IV. PODPORA INVESTÍCIÍ

24. Vytvoríme prostredie, ktoré uľahčí a priláka súkromné investície, tým že:
- a) radikálne zreformujeme, zjednodušíme a zrýchlime administratívne postupy na povoľovanie investičných projektov v EÚ;
 - b) vytvoríme jednoduché a predvídateľné regulačné prostredie, najmä pre MSP;
 - c) budeme presadzovať zručnosti, ktorými sa uspokojia vyvíjajúce sa potreby trhu práce a zabezpečia kvalitné pracovné miesta;
 - d) budeme naďalej podporovať sociálnu súdržnosť a chrániť náš sociálny model;
 - e) dobudujeme náš jednotný trh vo všetkých jeho rozmeroch, najmä v digitálnej oblasti a v oblasti služieb;
 - f) vytvoríme integrovanejšie, atraktívnejšie a konkurenčnejšie európske finančné trhy, ktoré umožnia financovanie inovácií a zachovanie finančnej stability, a to prehĺbením únie kapitálových trhov a dobudovaním bankovej únie.

25. Zmobilizujeme potrebné európske a vnútroštátne verejné finančné prostriedky na zlepšenie prístupu k rizikovému kapitálu, prekonanie zlyhaní trhu, podnietenie súkromných investícií a podporu inovačných projektov. Zdroje EÚ budeme využívať čo najlepšie. Na urýchlenie investícií vrátane rizikovejšieho financovania podnikania a inovácie využijeme rozpočet a potenciál skupiny EIB.
26. Naše vnútroštátne fiškálne politiky budú musieť zohľadňovať celkové investičné potreby a odrážať novú geopolitickú situáciu. Budeme presadzovať zdravé fiškálne politiky, ktorými sa zabezpečí udržateľnosť dlhovej služby v prípade každého členského štátu, okrem iného stimulovaním investícií, ktoré podporujú rast a sú kľúčové z hľadiska našich zelených a digitálnych cieľov. Zároveň zintenzívime reformy, ktorými sa zvýši konkurencieschopnosť, podporí vytváranie pracovných miest a rozvinie rastový potenciál v Európskej únii.

V. CESTA VPRED

27. Tento program budeme realizovať na úrovni jednotlivých členských štátov, ako aj spoločne. Vyzývame inštitúcie, aby urýchlili prácu na všetkých otázkach, o ktorých sme diskutovali. My, ako vedúci predstavitelia, sa k tomuto programu vrátíme na nadchádzajúcich zasadnutiach Európskej rady.